

F. t. l. vedr. Københavns Kommunes styrelse

Lovforslag nr. L 33. Fremsat den 14. juni 1988 af Agerschou (SF), Carsten Andersen (SF), Ole Henriksen (SF), Birgitte Husmark (SF), Rahbæk Møller (SF) og Ebba Strange (SF)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om Københavns Kommunes styrelse (Bydelsråd)

§ 1

I lov om Københavns Kommunes styrelse, jf. lovbekendtgørelse nr. 314 af 20. juni 1984, foretages følgende ændring:

Efter kapitel V indsættes som nyt kapitel:

»Kapitel V a Bydelsråd

§ 44 a. Der oprettes bydelsråd i Københavns Kommune.

Stk. 2. Indenrigsministeren træffer efter udtalelse fra Borgerrepræsentationen bestemmelse om kommunens inddeling i bydele og bydelenes navne.

§ 44 b. Bydelsrådenes medlemmer vælges for 4 år samtidig med valg til Borgerrepræsentationen.

Stk. 2. Valgret til et bydelsråd har enhver, der har valgret til Borgerrepræsentationen og bopæl i bydelen. Valgbar til et bydelsråd er enhver, der har valgret til bydelsrådet, medmindre vedkommende er straffet for en handling, der i almindeligt omdømme gør ham uværdig til at være medlem af kommunale råd, jf. reglerne i den kommunale valglov.

Stk. 3. Ingen kan samtidig være medlem af Borgerrepræsentationen og af et bydelsråd.

Stk. 4. Bydelsrådenes medlemmer vælges i øvrigt efter reglerne i den kommunale valglov.

Stk. 5. Bydelsrådet træffer efter begæring fra et medlem beslutning om fritagelse for med-

lemskab efter reglerne i den kommunale valglov.

Stk. 6. Mister et medlem af bydelsrådet sin valgbarhed, bortfalder hans mandat, jf. dog stk. 8.

Stk. 7. Bliver et medlem af et bydelsråd straffet, skal bydelsrådet indberette dette til Valgbarhedsnævnet, der afgør, om medlemmet som følge heraf har mistet sin valgbarhed.

Stk. 8. Spørgsmålet om, hvorvidt et medlem har mistet sin valgbarhed af andre grunde, afgøres af bydelsrådet. Når et medlem midlertidigt opgiver sin faste bopæl i bydelen, kan det bestemmes, at han kun skal udtræde af bydelsrådet, indtil han på ny tager fast bopæl i bydelen.

§ 44 c. Bydelsrådets medlemstal, der skal være ulige og mindst 9 og højst 21, fastsættes i en styrelsesvedtægt, der stadfæstes af indenrigsministeren.

Stk. 2. Bydelsrådet kan beslutte, at et antal observatører uden stemmeret deltager i møderne i de udvalg, der er nedsat af bydelsrådet, eller ved behandlingen af bestemte sager.

§ 44 d. Bydelsrådene varetager de kommunale anliggender, der er henlagt til rådernes selvstændige varetagelse efter stk. 2 eller er henlagt til rådernes bestyrelse efter bemyndigelse fra Borgerrepræsentationen. Herudover afgiver bydelsrådene udtalelser til Borgerrepræsentationen efter dennes anmodning.

Stk. 2. Beslutning om, hvilke anliggender der skal henlægges til bydelsrådenes selvstændige

-LF7

varetagelse, træffes af Borgerrepræsentationen og godkendes af vedkommende minister efter forhandling med indenrigsministeren. Det samme gælder beslutning om ændringer heri.

Stk. 3. En godkendt beslutning optages i et bydelsregulativ, som skal være tilgængeligt for kommunens beboere. Der bekendtgøres i Lovtidende en meddelelse om den godkendte beslutning.

Stk. 4. Indenrigsministeren kan fastsætte regler om fremgangsmåden ved udarbejdelsen af bydelsregulativet og om bekendtgørelsen i Lovtidende.

§ 44 e. Bydelsrådenes afgørelser kan påklages til andre myndigheder i samme omfang, som hvis de var truffet af Borgerrepræsentationen.

§ 44 f. For bydelsrådenes virksomhed gælder reglerne i § 4, § 7, § 8, § 9, § 10, stk. 2-3, § 11, § 13, stk. 1-2, § 14 og § 15, stk. 2-4.

Stk. 2. Så snart valget af formand har fundet sted, vælger bydelsrådet blandt sine medlemmer en næstformand til at fungere i formandens forfald. Valget ledes af den nyvalgte formand eller i hans forfald af det medlem, der har ledet formandsvalget, og foregår i øvrigt efter samme regler som dette.

Stk. 3. Ethvert medlem af bydelsrådet kan for dette indbringe ethvert spørgsmål om bydelsrådets anliggender samt fremsætte forslag til beslutninger herom. Udvalgene, jf. § 44 g, og bydelsrådets formand skal meddele bydelsrådet de oplysninger, dette forlanger, og er – med de begrænsninger, som er fastsat i lovgivningen – i enhver henseende undergivet bydelsrådets beslutninger.

Stk. 4. Når et medlem er forhindret i at deltage i det konstituerende møde, kan de medlemmer, der er valgt på den pågældende kandidatliste, kræve stedfortræderen indkaldt til at deltage i mødet.

Stk. 5. For bydelsrådets formand gælder reglerne i § 25, stk. 1. Formanden kan på bydelsrådets vegne afgøre sager, som ikke tåler opsættelse eller ikke giver anledning til tvivl.

Stk. 6. Bydelsrådet vedtager selv sin forretningsorden.

§ 44 g. Til varetagelse af den umiddelbare forvaltning af bydelsrådets anliggender kan bydelsrådet nedsætte stående udvalg, hvis sam-

mensætning og opgaver fastsættes i bydelsrådets styrelsesvedtægt.

Stk. 2. For valg af stående udvalg og disses virksomhed gælder reglerne i lov om kommunernes styrelse om kommunalbestyrelsens stående udvalg, herunder reglerne om udvalgsformænd.

Stk. 3. Bydelsrådene kan nedsætte særlige udvalg til varetagelse af bestemte hverv eller til udførelse af forberedende eller rådgivende funktioner. Bydelsrådet bestemmer de særlige udvalgs sammensætning og fastsætter regler for deres virksomhed.

§ 44 h. Til bydelsrådenes medlemmer og formand ydes et vederlag, hvis størrelse fastsættes af indenrigsministeren.

§ 44 i. Borgerrepræsentationen drager omsorg for bydelsrådenes sekretariatsbetjening og tildeling af administration til de opgaver, der henlægges til bydelsrådene.

§ 44 j. I forbindelse med vedtagelsen af årsbudgettet eller ved tillægsbevilling specificerer Borgerrepræsentationen de poster, som hvert enkelt bydelsråd råder over til varetagelse af sine opgaver.

Stk. 2. Summen af de poster, som overlades til det enkelte bydelsråds disposition, jf. stk. 1, udgør en samlet bevilling til bydelsrådet. Borgerrepræsentationen kan dog bestemme, at poster, som afsættes til særlige formål, kun må anvendes til disse formål.

Stk. 3. Bydelsrådene påser, at de bevilgede beløb ikke overskrides. De foretager indstilling til Borgerrepræsentationen, hvis bevillinger derudover anses for nødvendige. Tillægsbevilling kan ikke gives til udgifter, som bydelsrådet kunne have taget i betragtning ved udarbejdelsen af sit budgetbidrag, jf. § 44 k, stk. 1. Tillægsbevilling skal om fornødent gives til udgifter, som følger af lov eller anden bindende retsfor-skrift.

Stk. 4. Indenrigsministeren kan fastsætte regler for Borgerrepræsentationens meddelelse af bevillinger til bydelsrådene.

§ 44 k. Bydelsrådene skal efter anmodning af magistraten og inden for en frist, der fastsættes af denne, fremkomme med bidrag til årsbudgettet og flerårige budgetoverslag for bydelsrådets virksomhed.

Stk. 2. Bydelsrådene aflægger regnskab til Borgerrepræsentationen inden en frist, som denne fastsætter. Bydelsrådenes regnskab indgår i kommunens regnskab og revideres sammen med dette.

§ 44 I. Tilsynet med bydelsrådene varetages af indenrigsministeren.

Stk. 2. For tilsynet gælder reglerne i § 48 og §§ 48 a og b.«

§ 2

Forslag om revision af denne lov fremsættes for Folketinget i folketingsåret 1995-96.

§ 3

Loven træder i kraft den 1. januar 1990.

Bemærkninger til lovforslaget

Generelle bemærkninger

I forbindelse med vedtagelsen af den gældende styrelseslov for København i 1977 blev der under udvalgsarbejdet fremsat ønske fra et flertal i Borgerrepræsentationen om, at der i loven indarbejdedes bestemmelser om bydelsråd. Imidlertid blev loven vedtaget uden de foreslåede regler om bydelsråd. Der henvises til Folketingstidende 1976-77, 2. samling, forhandlingerne sp. 286, 1309, 4875 og 5040, tillæg A sp. 917, tillæg B sp. 565 og tillæg C sp. 327.

I 1985 nedsatte den daværende indenrigsminister et embedsmandsudvalg, der fik følgende kommissorium: »Udvalget har til opgave at tilvejebringe et materiale, der kan belyse behovet for ændringer i styrelsesordningen for Københavns Kommune og fordele og ulemper ved sådanne ændringer . . .«. I udvalgets overvejelser skulle bl.a. indgå fordele og ulemper ved indførelse af udvalgsstyre efter den kommunale styrelseslov og eventuel henlæggelse af beslutningsmyndighed til lokalråd.

Embedsmandsudvalget afgav betænkning i sommeren 1987 (Betænkning nr. 1114) og foreslog her, at den eksisterende styrelseslov ophæves, og at København inddrages under lov om kommunernes styrelse. Udvalget udarbejdede endvidere forslag til et nyt kapitel om bydelsråd i Københavns Kommune.

Af delbetænkning af 11. november 1987 afgivet af et ad hoc-udvalg under Borgerrepræsentationen fremgår, at et flertal »anså tilvejebringelse af hjemmelen for nedsættelse af bydelsråd for en påtrængende opgave.«

Da indenrigsministeren har meddelt, at han alligevel ikke agter at fremsætte lovforslag om ændring af styrelsesloven for København, har forslagsstillerne fundet det vigtigt, at nærværende forslag fremsættes nu, således at Folketinget kan imødekomme det gennem mange år fremførte ønske om bydelsråd i København.

Det er forslagsstillernes opfattelse, at afstanden mellem borgere og folkevalgte i København er for stor, hvilket bl.a. ses af den lave valgdeltagelse ved kommunevalgene. Indførelse af direkte valgte bydelsråd med selvstændig kompetence skal træde i

kraft den 1. januar 1990, således at bydelsrådene kan vælges i forbindelse med kommunalvalget i november 1989.

Forslaget er en stort set uændret genfremsættelse af et tilsvarende lovforslag fremsat den 16. marts 1988, som imidlertid på grund af folketingsvalget ikke kom til 1. behandling (se Folketingstidende 1987-88, 1. samling, forhandlingerne sp. 8261 og tillæg A sp. 4703). Når forslaget ønskes behandlet på nuværende tidspunkt inden sommerferien, skyldes det, at København ved en eventuel vedtagelse af lovforslaget skal have tidsmæssig mulighed for at forbedre en udlægning af opgaver til bydelsrådene.

Bemærkninger til de enkelte bestemmelser

Til § 1

Ad den foreslåede § 44 a

Udvalget om Københavns Kommunes styrelse har i sin betænkning nr. 1114/1987 påpeget fordele og ulemper ved oprettelse af folkevalgte bydelsråd.

Oprettelse af bydelsråd forudsætter eksistensen af bydele. Udvalget har i sin betænkning peget på kommuneplanforslagets inddeling som et relevant grundlag for den geografiske afgrænsning af bydele. Det foreslås, at indenrigsministeren får kompetencen til efter indhentet udtalelse fra Borgerrepræsentationen at træffe beslutning både om afgrænsningen af bydelene og om deres navne, herunder kompetence til at foretage ændringer heri. Sådanne ændringer forudsættes typisk foretaget efter ansøgning fra Borgerrepræsentationen og/eller fra de implicerede bydelsråd.

Ad den foreslåede § 44 b

Til stk. 1. Valgperioden for bydelsrådenes medlemmer foreslås fastsat til 4 år ligesom for valg til Borgerrepræsentationen.

Til stk. 2. Det foreslås, at kun vælgere med bopæl i bydelen skal have valgret til bydelsrådene. Det foreslås endvidere, at de særlige værdighedskrav i den kommunale valglov finder anvendelse.

Til stk. 3. Der foreslås et forbud mod samtidig medlemskab af Borgerrepræsentationen og et bydelsråd. Det udelukker ikke, at en person kan opstille til valg begge steder, men såfremt den pågældende indvælges begge steder, må vedkommende vælge.

Til stk. 5. Det foreslås hermed, at hvervet anses for et borgerligt ombud, og at medlemmerne kan fritages for medlemskab efter reglerne i den kommunale valglov. Medlemmerne mister deres valgbarhed ved flytning fra bydelen. Bydelsrådet afgør, om et medlem har mistet sin valgbarhed, og om et medlem har ret til at blive fritaget for medlemskab. I forbindelse hermed træffer bydelsrådet beslutning om indkaldelse af stedfortræder.

Ad den foreslåede § 44 c

Til stk. 1. Det forudsættes, at bydelsrådenes medlemstal sættes i relation til indbyggertallet i de forskellige bydele og fastsættes under hensyn til reglerne for antallet af medlemmer i kommunalbestyrelser. Ændringer i medlemstallet kan kun foretages med virkning fra en valgperiodes begyndelse. Forud for bydelsrådenes første funktionsperiode må udkast til styrelsesvedtægt for hvert bydelsråd udarbejdes af Borgerrepræsentationen.

Til stk. 2. Det foreslås at give mulighed for deltagelse af et antal observatører i de nedsatte udvalgs møder.

Ad den foreslåede § 44 d

Til stk. 1. Bestemmelsen indeholder ikke en udtømmende angivelse af de opgaver, bydelsrådene kan beskæftige sig med. Opgaverne kan bl.a. være inden for skoleområdet, socialområdet, kulturområdet, den primære sundhedstjeneste, den fysiske planlægning (lokalplaner og byfornyelsesplaner) m.v. Bydelsrådene skal have samme opgaver og kompetence. Borgerrepræsentationen kan således ikke kun bemyndige nogle bydelsråd til at varetage en opgave.

Til stk. 2. Fremgangsmåden ligner den procedure, der i henhold til frikommuneloven følges ved godkendelse af frikommuneregulativer.

Til stk. 3. Da overførelse af opgaver til bydelsråd indebærer en fravigelse af lovgivningen i det øvrige land, bør en meddelelse herom bekendtgøres i Lovtidende. De nærmere bestemmelser bør endvidere være tilgængelige for kommunens beboere og foreslås derfor optaget i et bydelsregulativ.

Ad den foreslåede § 44 e

Når bydelsrådene får en helt selvstændig kompetence, jf. § 44 d, må deres afgørelser kunne indbringes for klagemyndigheder i samme omfang, som hvis de var truffet af Borgerrepræsentationen. Bestemmelsen

svarer til § 16, stk. 2, i lov om frikommuner, jf. lovbekendtgørelse nr. 337 af 21. maj 1987, som ændret ved lov nr. 239 af 20. april 1988.

Ad den foreslåede § 44 f

Bestemmelsen fastslår, at en række af Københavns Kommunes styrelseslovs regler om Borgerrepræsentationens virksomhed finder tilsvarende anvendelse på bydelsrådene. Det drejer sig blandt andet om reglerne om afholdelse af konstituerende møde, valg af formand, indkaldelse til møder, mødernes offentlighed, afstemninger og beslutningsprotokol, inhabilitet samt indkaldelse af stedfortrædere.

Til stk. 5. Herved overføres de regler, der gælder for Borgerrepræsentationens formand med hensyn til mødeledelse og for en kommunalbestyrelses formand med hensyn til adgang til at afgøre hastesager og utvivlsomme sager.

Ad den foreslåede § 44 g

Det er forslagsstillernes opfattelse, at der vil være behov for at nedsætte stående udvalg, idet det formentlig ikke vil være tilstrækkeligt at nedsætte særlige udvalg.

Ad den foreslåede § 44 i

Der er ikke taget stilling til, om og i hvilket omfang administrationen skal udlægges, og derfor foreslås der ikke optaget regler herom.

Ad den foreslåede § 44 j

Til stk. 2. Bestemmelsen indebærer, at bydelsrådene som udgangspunkt frit kan overføre midler fra én konto til en anden. Bestemmelsen muliggør begrænsninger i den fri ret til overflytning mellem konti. Denne ret bør dog kun benyttes i forbindelse med budgettets vedtagelse og ikke i løbet af året.

Til stk. 3. Tillægsbevillinger kan næppe undgås helt. På den anden side må det hindres, at (enkelte) bydelsråd blot bruger bevillingen og herefter søger tillægsbevilling.

Til stk. 4. Indenrigsministerens kompetence tænkes anvendt til at sikre, at bydelsrådene ikke på urimelig måde afskæres fra at modtage midler til varetagelsen af deres opgaver, samt til at forebygge en ressourcemæssig forskelsbehandling af bydelsrådene.

Ad den foreslåede § 44 k

Til stk. 1. Det foreslås, at bydelsrådene skal fremkomme med bidrag til årsbudgettet m.m. ligesom de stående udvalg efter § 21, stk. 2, i den kommunale styrelseslov.

Til stk. 2. Endelig regnskabsafklæggelse samt revision og decision må foregå samlet for hele kommunen.

Ad den foreslåede § 44 l

Når bydelsrådene får selvstændig kompetence, må der også være et direkte tilsyn med deres virksomhed. Da bydelsrådene ikke har bevillingsmæssige beføjelser, bliver der alene tale om et legalitetstilsyn efter reglerne i § 48 og §§ 48 a og b.

Det foreslås, at tilsynet varetages af indenrigsministeren ligesom tilsynet med Københavns Kommune.

Til § 2

Loven foreslås revideret i folketingsåret 1995-96, idet det forudsættes, at der i Københavns Kommune forinden er lavet en analyse af bydelsrådenes funktion og en vurdering af de videre udviklingsmuligheder for bydelsrådene.

Til § 3

Lovens ikrafttrædelse er fastsat til 1. januar 1990, således at bydelsrådene kan gå i gang med arbejdet, når den nye kommunale valgperiode starter.